

Oljuinnflutningurin minkaði í októbur

Fyrstu 10 mánaðirnar av árinum hava vit innflutt vørur fyri 4,2 mia. kr. Hetta er 142 mió. minni enn seinasta ár ella ein minking uppá 3%. Verða skipini ikki tald við, er hinvegin talan um ein vøkstur uppá 1%. Vørubólkarnir “Tilfar til annan ídnað” og “Brennievni” vaksa í innflutningsvirði, meðan restin minskar. Innflutt er fyri 947 mió. av brennievni móti 702 mió. síðsta ár, tað er 35% vøkstur. Fyrstu 9 mánaðirnar var innflutningsvirðið hvønn mánað hægri enn sama mánað í fjør, í juni nærum tað tvífalda, meðan októbur gjørdist fyrsti mánaði í ár, har innflutt er fyri minni enn sama mánað síðsta ár. *Kelda: Hagstovan*

IKON nýggjan stjóra

Fríggjadagin 12. desember tekur Petur Slyne við sum nýggjur stjóri í IKON, eftir Árna Arge, sum hevur verið stjóri síðan fyrítøkan varð stovnað 1. november 2007. Petur Slyne er 37 ára gamal og hevur í mong ár arbeitt sum grafikari og ráðgevi, eitt nú var hann ein av monnunum handan reklamuvirkið Petur & Petur. Eisini var hann við til at stovna Víkublaðið í 2001. Petur Slyne er parteigari í IKON, og hann hevur arbeitt fyri fyrítøkuna úr útlandinum. Men nú eru hann og familjan flutt heim aftur til Føroya at búgva.

Ósunt at grunnar eiga fyrítøkur

- Tað er hugvekjandi, at tað virksema, ið lónar seg best í Føroyum, eru ALS og Landsbankin. Hetta eru almennir grunnar, men tað finnast eisini aðrir grunnar, sum eiga eitt tryggingarfelag og ein fyrrverandi sparikassa. Og eg kann garantera fyri, at hetta ikki er sunnur ognarskapur, sigur Jørn Astrup Hansen

FÍGGJARVIRKSEMI

Leo Poulsen
leo@sosialurin.fo

Tá Tjóðveldi týskvøldið hevði fund í Miðlahúsinum, var Jørn Astrup Hansen ein av panelluttakarunum. Og hann legði ikki fingrarnar ímillum, tá hann svaraði spurningum frá fundarfólkinum. Millum annað nam hann við bankalógina og tað óheppna í, at grunnar áttu bankar og fyrítøkur.

- Tað hevur verið frammi av og á, at vit áttu at yvirtikið figgjareftirlitið. Tað er so ikki gjørt enn, og eg haldi at vit mugu siga, at tað var gott, at vit ikki náddu tað innan 10. oktober, tá stóri trygdarpakkin hjá donsku stjórnini fyri bankar kom í gildi, tí hann hevði verið tungur at lyft einsamallir, sigur Jørn Astrup Hansen.

Hann sigur, at tað sum vit síggja í løtuni í vesturheiminum – eisini í Danmark og harvið í Føroyum – fer at føra til herdar reglur fyri bankarnar, og tað er tað eisini brúk fyri.

- Tað eru fleiri ting, sum eru galin. Strangari krøv mugu setast til likviditetin. Tað ber ikki framhaldandi til at dekkja útlánini við lánnum frá øðrum bankum, og tað er hetta, sum hendir í dag. Reglurnar fyri likviditet ganga aftur til 1920-ini, tá Landmandsbanken fór av knóranum. Har verður roknað við, at likviditetur er nakað, bankarnir hava í

avlopi, tá útlánini eru figgjað. Soleiðis er ikki longur. Í dag er likviditetur nakað, mann lænir. Men samstundis eru somu reglur framvegis galdandi, og tað er langt frá nøktandi, sigur Jørn Astrup Hansen.

Hann leggur aftrat, at í 2005 vórðu altjóða roknskaparreglur settar í gildi, so nevndu IAS-reglurnar, sum fórdu til, at gingið varð burtur frá varsemisprinsippinum.

- Vit høvdu ein regul sum segði, at mann skuldi taka eitt tap, tá tað hótti, og ein vinning, tá hann var staðfestur. Tað gera peningastovnarnir ikki longur, teir gera tað beint øvugt, sigur Jørn Astrup Hansen.

Ímóti grunnum

Hann nevndi eisini nógvu

grunnarnar í Føroyum, og at tað er óheppi, at grunnar eiga fyrítøkur.

- Hesir grunnar verða stýrdir av leiðsluni í fyrítøkuni, og tað er beint øvugt at tí, sum skuldi verið, sigur fyrrverandi bankastjórin.

Hann heldur, at tað finnast alt ov mangir grunnar í Føroyum og tók sum dømi Framtaksgrunnin sum ein, ið ikki framhaldandi kann missa pengar.

- Eg eri harðliga ímóti almennum grunnum, tí tað er alt ov langt millum teir, sum taka avgerðir, og tey, sum merkja sviðan, nevnliga skattaborgararnir, sigur Jørn Astrup Hansen.

Hann heldur, at tað í heila tikið eru alt ov nógvir grunnar, sum svansa runt við alt ov nógvum pengum til onga verðins nyttu.

- Tak til dømis ALS. Tað er hugvekjandi, at tað virksema, sum gongur best í Føroyum, eru ALS og Landsbankin. Tað eru tey, ið hava størstu avlopini, og tað sær út til at verða vorðið eitt mál í sjálvum sær, sigur Jørn Astrup Hansen.

Hann heldur, at ALS í veruleikanum er ein trygdarskipan, og tað gevur onga meining at hava eina røð av grunnum, sum allir skulu tæna sum buffarar fyri føroyska búskapin.

Ikki sunt

- Men tað mest parodiska er Landsbankin. Landsbankin hevur ein regul um, at 15% av BTÚ til einahvørja tíð skal vera bundin í Landsbankanum. Pengar, sum til einahvørja tíð eru

Teir triggir fyrilestrahaldararnir í Miðlahúsinum týskvøldið, Magni Laksáfoss, Jørn Astrup Hansen og Hjalti í Jákupsstovu

Mynd: Álvur Haraldsen

bundnir, eru einki verdir fyri nakran. Tað gevur onga meining. Talan er jú um eina tvungna uppsparing, sum eingin longur hevur lykilin til, og tað mugu vit koma burtur frá, sigur Jørn Astrup Hansen.

Men vit hava eisini fingið eitt anað slag av grunnum í Føroyum, nakrar co-operativar grunnar.

- Vit hava eitt tryggingarfelag, sum ein grunnur eigur, og vit hava ein fyrrverandi sparikassa, sum ein grunnur eigur. Og eg skal garantera fyri, at tað er ikki nakar sunnur ognarskapur.

Tí tað merkir, at ognarskapurin verður skúgvaður til viks, og verður stýrdur av leiðsluni í fyrítøkuni. Og tað er avgjört ikki sunt, sigur Jørn Astrup Hansen.

Hann setur spurnartekin við, hvi tað ikki er vorðið betri hjá tryggingartakarunum, tí tað eru jú teir, sum eiga felagið.

- Leiðslan skal jú bara brúka pening til at reka tryggingarvirkssemi fyri, ikki til dýnuframleiðslu, segði Jørn Astrup Hansen á fundinum hjá Tjóðveldi í Miðlahúsinum týskvøldið.